

Vindpark Moskogen

Information för inledande samråd i samband med ansökan om tillstånd enligt 9 kap. Miljöbalken
Gemensamt samråd för uppförande av vindpark och ny, anslutande kraftledning



Inledning

Persson Invest och Jämtkraft har gått samman i ett gemensamt bolag, JP Vind AB, och planerar att investera inom vindkraft i Jämtland. Som första projekt planerar bolaget att uppföra en vindkraftspark vid Moskogen som ligger cirka 5 km söder om Järpen i Åre kommun. Den planerade parken kommer beroende på de enskilda kraftverkens storlek att omfatta 40-60 verk och beräknas producera cirka 200-400 GWh/år.

Området där satsningen planeras har god potential för vindkraft då vindförhållandena är goda och de konkurrerande intressena relativt få. Till största delen planeras parken på mark som ägs av Persson Invest Skog, men även ett antal andra markägare berörs.

Målet med satsningen är att driva på vindkraftutvecklingen i regionen. Skogsindustrin är en energiintensiv näring och satsningen är ett sätt att säkra elförsörjningen även ur ett miljöperspektiv.



Den planerade vindparkens läge söder om Järpen i Åre kommun

Tillstånd och samråd

Vindpark

Uppförandet av en ny vindkraftspark regleras främst av lagstiftningen i Miljöbalken (MB). Anläggningar på land prövas enligt reglerna i 9 kap MB. Enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd krävs tillstånd av länsstyrelsen för anläggande och drift av vindkraftspark av den storlek som planeras. Enligt 6 kap 4§ MB ska samråd ske med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten (som i det här fallet är länsstyrelsen), samt de enskilda parter som kan tänkas bli berörda av projektet i samband med tillståndsansökan för uppförandet av vindparken. Även andra lagar än MB kan komma att tillämpas. Om fornlämningar berörs kan kulturminneslagen (1988:950) komma att tillämpas.

Kraftledning - nätkoncession

En ny 130 kV kraftledning anläggs för att transportera den energi som produceras i vindparken till ledningsnätet. För att bygga och driva en elektrisk starkströmsledning krävs tillstånd enligt ellagen, s.k. nätkoncession. Ellagen samt tillhörande förordningar (elförordningen och starkströmsförordningen) anger regelverket runt detta. Enligt ellagen får nätkoncession meddelas endast om anläggningen är lämplig från allmän synpunkt samt inte

strider mot detaljplan eller områdesbestämmelser. Vidare får nätkoncession beviljas endast den som från allmän synpunkt är lämplig att utöva nätverksamhet. Ansökningarna lämnas till Energimarknadsinspektionen som gör prövningen för denna typ av ledningar. Nätkoncession för linje beviljas vanligtvis för en tidsperiod om 40 år. Vid prövningen tillämpas miljöbalkens bestämmelser avseende allmänna hänsynsregler, bestämmelser om hushållning med mark och vatten, miljö kvalitetsnormer samt alternativ lokalisering och utformning. För processen gäller även miljöbalkens krav (kap. 6) avseende samråd och miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

För att hitta en optimal sträckning för kraftledningen avgränsas först ett antal stråk. Stråken definieras till viss del av givna projektförutsättningar samt tekniska och ekonomiska aspekter, men även miljöaspekter som värdefull natur och hänsyn till boende spelar in. En genomgång av allmänna intressen som exempelvis natur- och kulturmiljö inom stråken görs inför beslutet om vilket stråk som är lämpligast att utreda vidare. Inom varje stråk kan det finnas flera möjligheter till alternativa sträckningar. En ansökan om koncession grundar sig på en definierad sträckning.

Medgivande om förundersökning

Inför det fortsatta arbetet med att finna en lämplig ledningssträckning i det stråk som anses lämpligast krävs studier i fält. För att få beträda berörda fastigheter i detta syfte behövs markägarens medgivande vilket kommer att inhämtas genom skriftligt medgivande eller genom överenskommelse vid personlig kontakt. Medgivandet omfattar även de fältarbeten som behöver genomföras i ett senare skede, efter att en preliminär ledningssträckning har beslutats. Därutöver görs en värdering av det intrång som kraftledningen medför och stämpling av träd som behöver avverkas.

Ledningsrätt

För att uppföra och driva en kraftledning krävs rätt att nyttja den mark som berörs av ledningsgatan. Denna säkras genom ledningsrätt, vilket innebär att marken fastighetsrättsligt upplåts för kraftledningen med tillhörande ledningsgata. Ledningsrätten tillkommer genom beslut av Lantmäterimyndigheten. Fastighetsägaren ersätts för intrång på den mark som tas i anspråk för ledningen med ett engångsbelopp.

Tillstånd enligt väglagen

Längs med allmänna vägar hävdas ett byggnadsfritt område enligt väglagen. Uppförande av kraftledningsstolpar inom det byggnadsfria området kräver dispens enligt 47§ väglagen. I det fall stolpplacering inom byggnadsfritt område skulle bli aktuellt för de planerade ledningarna kommer sådan dispens att sökas hos länsstyrelsen.

Gemensamt samråd

Tillståndsansökan för att uppföra vindparken liksom ansökan om nätkoncession för nya kraftledningar kräver att verksamhetsutövaren samråder med berörda myndigheter och allmänhet. För att förenkla processen kommer dessa samråd att genomföras gemensamt. Vindpark och kraftledning kommer även att behandlas i samma miljökonsekvensbeskrivning.

Vindkraft och klimatfrågan

Vindkraft är förnyelsebar energi som uppkommer ur de skillnader i tryck och temperatur som bildas genom solens instrålning. Ett vindkraftverk fångar upp rörelseenergin i vinden och omvandlar den till elektricitet. Vindkraft är därför en ren form av energi eftersom den inte ger upphov till några utsläpp eller omfattande transporter. Ett vindkraftverk är energieffektivt på det sättet att det kan producera samma mängd energi som förbrukades vid tillverkningen på 3-6 månader beroende på läge och vindförhållanden.

Den svenska elproduktionen uppgår idag till cirka 150 TWh av vilka 1,4 TWh kommer från vindkraft. Riksdagen har antagit ett nationellt planeringsmål om att öka vindkraftsproduktionen till 10 TWh till år 2015. Även internationellt är frågan viktig då man inom EU har satt ett mål om att öka den förnyelsebara energin från dagens 6% till 15,7% år 2010. Propositionen Miljövänlig el med vindkraft (2005/06:143) talar om att vindkraft bör ges högre prioritet än vad den får idag med hänvisning till de ansträngningar som görs för att öka användningen av miljövänlig teknik och minska utsläppen av växthusgaser.

Den investering som JP Vind vill göra i vindkraft är ett direkt led i målsättningen att satsa på förnyelsebar energi och ersätta fossila bränslen i energiforsörjningen. Man bidrar till att långsiktigt minska utsläppen av växthusgaser till atmosfären och trygga produktionen av förnyelsebar energi.

Administrativa uppgifter

Sökandes namn:	JP Vind AB
Adress:	Box 380, 831 25 Östersund
Telefonnummer:	063-14 94 00
Telefax:	063-57 41 24
Kontaktperson:	Anders Jönsson
e-post:	anders.jonsson@jpvind.se
Organisationsnummer:	556754-9174

Verksamhetskod

Den planerade vindkraftsparken har FMH-kod 40.90.

Undersökningar och analyser

Genomförda undersökningar och analyser

Vindkartering

I projektet Kartläggning av vindpotentialen i Sverige (Energimyndigheten projekt nr 20484-1 utförde Uppsala Universitet en vindkartering med den så kallade MIUU-modellen som visade att området är lämpligt för vindkrafts-utbyggnad. Vindmätning med mast och Sodar-utrustning stödjer den tidigare vindkarteringen då de resultaten också har visat på goda vindförhållanden.

Intresseinventering

Intressen för natur- och kulturvård, friluftsliv samt rennärning har inventerats med hjälp av digitalt underlag från länsstyrelsen, skogsstyrelsen, rennärningen samt riksantikvarieämbetet.



Tänkt utformning av vindkraftsparken, kraftledningsstråk samt ett förslag till dragning av nya vägar i området.

Visualiseringar

Länsstyrelsen i Jämtlands län har i analysen *Vindkraft i Jämtland* (A Bramme 2009) tagit fram visualiseringar över hur en tänkt vindkraftspark i Moskogen skulle komma att påverka landskapsbilden. Dessa bygger dock på andra förutsättningar än för den vindkraftspark som JP Vind AB planerar.

Planerade undersökningar och analyser

Vindmätningar

För att få en tillförlitlig bild över vindförhållandena inom området kommer fortsatta vindmätningar med mast och Sodar-utrustning att pågå kontinuerligt fram till byggstart.

Bullerutredning

För att kunna bedöma den planerade vindkraftsparkens bullerpåverkan på närområdet kommer beräkningar över bullerpåverkan att utföras.

Skugganalyser

Skugganalyser kommer att utföras för att utreda vilka platser som kommer att påverkas av skuggning från vindkraftverken.

Riskanalys

En riskanalys kommer att utföras för den planerade vindkraftsparken samt kraftledningen.

Visualiseringar

En landskapsbildanalys kommer att arbetas fram där visualiseringar kommer att utgöra en del av analysen. Dessa kommer att baseras på en preliminär utformning av den tänkta vindkraftsparken.

Naturmiljö

Både området som är tänkt för vindparken och möjliga stråk för kraftledningen kommer att inventeras med avseende på naturvärden. Inventeringen inriktas mot värdefull natur och eventuell förekomst av rödlistade arter samt fågelförekomst. Även en inventering av Örn i området kommer att utföras under vårvintern 2010.

Övrigt

Genom samrådet kan ytterligare behov av inventeringar, undersökningar eller analyser av markanvändning, friluftsliv, turism eller andra komma att diskuteras och genomföras i den mån det anses nödvändigt.

Teknisk information

Lokalisering

Vindkraftsparken planeras till Moskogen i Åre kommun. Området ligger cirka 5 km söder om Järpen, mellan Häckrenmagasinet och sjön Liten. Parkens yta uppgår till ca 50 km². Se även kartbilagorna.

Utformning och omfattning

Parken kommer preliminärt att utgöras av 40 - 60 st vindkraftverk. De kommande inventeringarna och analyserna kommer att utvisa vilket det exakta antalet blir. De enskilda verken har effekten 2-4 MW, och vindkraftparkens totala effekt planeras ligga på cirka 100-150 MW. Efter färdigställandet beräknas den årliga energiproduktionen uppgå till cirka 200-400 GW/h

Kringanläggningar

En ny 130 kV ledning kommer att anläggas för att ansluta parken till ledningsnätet. Kraftledningen blir en så kallad *trädsäker luftledning* då det medger snabb felavhjälpning samt stor möjlighet att förändra kraftledningen vid eventuella framtida behov. Det är även det mest fördelaktiga alternativet ur ekonomisk synvinkel. Kraftledningen anläggs med 12-18 m höga träportalstolpar med en cirka 40 m bred ledningsgata (20 m vid parallellgång). Två alternativa stråk för kraftledningen har diskuterats där det ena ansluter mot Skellefteå Krafts anläggning i Sällsjö, och det andra mot Jämtkrafts egna anläggning i Järpströmmen. En eller två transformatorstationer kommer att byggas där bygglov söks hos Åre kommun.

Två alternativa stråk stora nog att rymma flera alternativa sträckningar för kraftledningen har i detta inledande skede avgränsats. I båda fallen utgår stråken från en transformatorstation placerad sydöst om sjön Stor-Glån.

I det ena fallet går stråket nord-nordvästlig riktning mot Undersåker, korsar Indalsälven och E14 och ansluter till Jämtkrafts befintliga kraftledning som löper parallellt med E14 på den norra sidan av vägen. För korsningen med E14 och Indalsälven finns två alternativ, ett där stråket håller sin nordvästliga riktning och fortsätter rakt, samt ett alternativ där stråket svänger av snett österut och korsar E14 strax öster om Undersåker kyrka. Några mindre sumpskogsområden passeras.

I det andra fallet går stråket österut mot Sällsjö. Även i det fallet passerar stråket mindre sumpskogsområden men passerar även några våtmarker (klass 3 i den nationella våtmarksinventeringen). Stråket passerar söder om Natura 2000-området Fiskhusberget.

Alternativa lokaliseringar

Ett alternativt område öster om Sulviken, Åre kommun har studerats för eventuell vindkraftsexploatering (se även kartbilagan). En etablering i det området skulle jämfört med Moskogenområdet medföra större konsekvenser för framför allt rennäring och friluftsliv.

Kraftledningen kommer att utformas med portalstolpar av trä.



Planförhållanden

Översiktsplaner och fördjupade översiktsplaner

Åre kommuns övergripande översiktsplan är antagen 1991 och anger inga särskilda riktlinjer för vindkraft och ger därför inget beslutsunderlag för en vindkraftsutbyggnad. Kommunen har dock upprättat ett förslag till fördjupad översiktsplan för vindkraft, som tillägg till den gällande översiktsplanen. Tillägget har ännu inte antagits, men syftar till att ge riktlinjer för en väl avvägd utbyggnad av vindkraft, dels i kommunen, men även i länet som helhet genom samarbete med grannkommunerna. Planen är menad att ange förutsättningar för en storskalig utbyggnad av vindkraft, men också riktlinjer och principer för en mer småskalig vindkraftsutbyggnad i form av enstaka verk eller mindre grupper. I förslaget pekar kommunen ut Moskogen som ett område sannolikt möjligt för storskalig utbyggnad av vindkraft.

Åre kommuns inriktningsmål 2008-2010 säger bland annat att ”kommunen ska befrämja lokalt initierade utvecklingsprojekt med ekonomisk, social och ekologisk bärkraft”. Vidare har man i en energi- och klimatstrategi som antogs 2008-06-17 formulerat en målsättning om att ”utsläppen av växthusgaser per invånare ska minska med 50 % från år 2005 till 2020”. Målet överensstämmer med det regionala målet om att Jämtlands län ska bli en fossilbränslefri region innan år 2050.

Detaljplaner

Området för vindparken omfattas inte av detaljplan. Ett av de föreslagna stråken för kraftledningen kan dock komma att beröra områden som omfattas av detaljplan vid Undersåker. Om så är fallet får sträckningen justeras för att den inte ska strida mot gällande detaljplan.

Berörda

Berörda fastighetsägare

Persson Invest Skog äger stor del av den mark där JP Vind vill anlägga vindkraftsparken. Härnösands stift äger viss del av marken och 5-6 andra, privata markägare kommer också att beröras. Ytterligare ett antal privata markägare kommer att beröras av kraftledningsdragningen beroende på vilket stråk som kommer att användas.

Närboende

Flest närboende finns i Mörsil, Järpen och Undersåker på ca 7, 5 och 9 km avstånd på den norra sidan av Moskogen. I söder angränsar området mot Oviks- och Anarisfjällen där ingen samlad bebyggelse berörs. Cirka 9 km öster om området ligger byn Sällsjö. Västerut ligger Edsåsdalen, Trillevallen och Ottsjö på cirka 20, 9 respektive 16 km avstånd från den planerade vindkraftsparken.

Närliggande verksamheter

Området är betesmark för Tässåsens sameby. En vindkraftutbyggnad kräver att åtgärder vidtas för att rennäringen långsiktigt inte ska lida skada. Ingen kommersiell turistisk verksamhet bedrivs i Moskogen. Trillevallens skid- och fjällanläggningar som ligger väster om området kommer att påverkas visuellt av den planerade etableringen.

Förutsedda miljöeffekter och konsekvenser

Påverkan på miljön och konsekvenser därav kommer att beskrivas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen. Nedan redovisas tänkbara konsekvenser översiktligt.

Hälsa och säkerhet

Buller

Då det idag inte bedrivs några ljudalstrande verksamheter inom området utgörs ljudbilden i första hand av naturens egna ljud. De ljud som människor ger upphov till varierar över året då till exempel skoteråkning är vanligt på vintern och jakt under hösten. Man kan även ofta höra ljud från skogsbrukets maskiner.

Ett vindkraftverk alstrar två typer av ljud, dels ett mekaniskt ljud från maskinhuset, dels det aerodynamiska svischljud som orsakas då vingarna skär genom luften. Det aerodynamiska ljudet är det mer framträdande om än också det mest naturliga då det påminner om vind-sus i en skog. Bakgrundsljud kan i vissa fall maskera ljudet från vindkraftverken. Vilket ljud som når fram till mottagaren beror dock på vindriktning och andra meteorologiska förhållanden.

Någon mer omfattande utvärdering av störningar från vindkraftverk har inte gjorts, men de mindre studier som genomförts vid bland annat Göteborgs Universitet visar att Naturvårdsverkets riktlinjer för industribuller, 40 dB(A), är ett lämpligt värde som inte bör överskridas utomhus vid bostäder. I fjällmiljö, där tystnaden är viktig och högt värderad av besökare, bör värdet vara lägre än 40 dB(A). Beräkningar kommer att utföras så att parken kan utformas på ett sådant sätt att de rekommenderade riktvärdena för buller inte överskrids.

Skuggor

Vindkraftverk ger upphov till en roterande skugga som rör sig snabbt och kan skapa irritation. De bedömningar som används i Sverige bygger främst på tyska erfarenheter och bestämmelser där fenomenet studerats i större utsträckning. Risken för skuggstörningar är störst då kraftverken placeras sydost-sydväst om bebyggelse eller annan känslig plats. Skuggorna blir mindre tydliga och tunnare ut med avståndet. Vid cirka 1,5 km avstånd kan skuggorna uppfattas, men då endast i form av en diffus ljusförändring. Var den absoluta gränsen för skuggan går är svår att avgöra, men enligt Boverkets Vindkraftshandbok visar erfarenhet på att ingen skuggeffekt uppfattas på 3 km avstånd.

Det finns inga fasta riktvärden för skuggeffekter från vindkraftverk. Det har dock i praxis arbetats fram en rekommendation från Tyskland som innebär att den teoretiska skuggtiden för störningskänslig bebyggelse inte bör överstiga 30 timmar per år och att den faktiska skuggtiden inte bör överstiga 8 timmar per år och 30 minuter om dagen. Skuggberäkningar kommer att utföras för den planerade vindkraftsparken för att få en bild över vilka områden som kan komma att påverkas. Troligtvis kommer inga fast boende att påverkas av skuggor

Elektromagnetiska fält

Elektromagnetiska fält (EMF) är ett samlingsnamn för elektriska och magnetiska fält vilka uppkommer vid generering, överföring, distribution samt slutanvändning av el. Elektrisk spänning ger upphov till ett elektriskt fält, vilket uttrycks i enheten volt per meter (V/m). Strömmen i ledningarna alstrar det magnetiska fältet, som brukar anges i enheten mikrotesla (μT).

Det finns idag inga entydiga forskningsresultat som visar på vilka hälsorisker som är förknippade med elektromagnetiska fält. För exponering i boendemiljö är det främst leukemi hos barn som utretts, men olika studier visar på olika resultat och osäkerheterna är stora.

Då frågan inte kan anses som klart utredd har Arbetarskyddsstyrelsen, Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen, och Statens strålskyddsinstitut gemensamt formulerat en försiktighetsprincip:

Om åtgärder, som generellt minskar exponeringen, kan vidtas till rimliga kostnader och konsekvenser i övrigt bör man sträva efter att reducera fält som avviker starkt från vad som kan anses normalt i den aktuella miljön. När det gäller nya el-anläggningar och byggnader bör man redan vid planeringen sträva efter att utforma och placera dessa så att exponeringen begränsas.

Inga konkreta gränsvärden har hittills kunnat säkerställas, men Socialstyrelsen har konstaterat att inga statistiska samband har funnits mellan förhöjd risk för leukemi hos barn och exponering för magnetfält vid värden under $0,4 \mu\text{T}$. Magnetfältet avtar med kvadraten på avståndet från ledningen vilket betyder att fältets styrka minskar snabbt med ökat avstånd. Kraftledningen kommer om stråket upp till Järpströmmen blir aktuellt att passera bebyggelse i Undersåker. Jämtkraft kommer att säkerställa att inga boendemiljöer utsätts för elektromagnetiska fält med värden över $0,4 \mu\text{T}$.

Emissioner

Vindkraftverk orsakar inga utsläpp. Energi producerad av vindkraft kan däremot bidra till att minska utsläppen av växthusgaser, tungmetaller och försurande ämnen som till exempel kväveoxider till atmosfären.

Risker

Vintertid kan is bildas på vindkraftverken. Snö och is som växt till kan sedan komma att falla ner inom vindkraftverkets närområde. Om större oljeläckage från vindkraftverkens maskinhus skulle ske kan detta lokalt komma att orsaka skada på det biologiska livet i marken. Risken för stora läckage är dock liten.

Mark- och vattenanvändning

Markanvändningen i området domineras av skogsbruk. Etableringen skulle medföra att vissa ytor skulle få avverkas permanent för att ge plats åt vindkraftverken och den nya kraftledningen. Ytterligare ytor som kommer att avverkas för att skapa plats under byggskedet kan sedan tillåtas växa upp igen. Vägar fram till verken kommer även att anläggas. Skogsbruket bedöms kunna fortgå förutom på den mark som vindkraftverken tar i anspråk. Ny infrastruktur fram till kraftverken kommer att kunna användas även av skogsnäringen.

Landskapsbilden

Moskogen domineras som namnet tyder av skogsmark. Mindre sjöar förekommer liksom våtmarker, men skogen är det dominerande inslaget. Området ligger höglänt mellan två sjöar där Håckrenmagasinet avgränsar mot söder och Liten mot norr. På norra sidan av sjön Liten ligger orterna Mörsil, Järpen och Undersåker. Marken består omväxlande av höjder och sänkor och höjden över havet varierar mellan cirka 500 och dryga 600 möh. Skogsmarken är präglad av rationellt skogsbruk och avverkade ytor finns spridda över området liksom partier med yngre skog.

Den planerade vindkraftsparken kommer att vara väl synlig och därmed påverka landskapsbilden. Hur omfattande och på vilket sätt kommer att studeras i den kommande landskapsbildanalysen där även visualiseringar kommer att tas fram.

Kraftledningen kommer i huvudsak att gå genom skogsmark vilket gör att exponeringen mot omgivande landskap blir begränsad. Den avverkade gata som kommer att omge kraftledningen kan dock komma att upplevas som en störning i landskapet då den framträder.

Naturmiljö

Värdefulla naturmiljöobjekt har inventerats med hjälp av digitalt kartmaterial. Naturvärden som påträffats är dels mindre sumpskogsområden som är vanligt förekommande och finns spridda över hela området. Vidare finns tre våtmarksområden som inventerats och klassificerats till klass tre i den riksomfattande våtmarksinventeringen.

Avverkning för både vindkraftverk och kraftledning förändrar livsbetingelserna för djur och växter lokalt och kan orsaka en lokal förändring i artsammansättningen på platsen. Arter som trivs bäst i skuggig miljö kan komma att få ge plats åt mer ljusgynnade arter. Även störningståliga, hävdgynnade arter som tidigare var vanliga i odlingslandskapet kan finna en lämplig livsmiljö i den avverkade gatan genom den återkommande røjningen. Terrängkörning med arbetsmaskiner så som fyrhjuling och grävmaskin kan orsaka markskador och bör därför inte framföras på känsliga områden.

Sandtjärndalen är ett naturreservat i Moskogens nordöstra del. Reservatet består av gammal naturskog som hyser flera skyddade arter. Ytterligare ett naturreservat, Fiskhusberget, ligger sydöst om Sandtjärndalen och detta reservat är även utpekade som Natura 2000-område för sina höga naturvärden och förekomsten av flertalet rödlistade eller på annat sätt skyddade arter. Ett flertal nyckelbiotoper finns också inom Natura 2000-området.

Den planerade vindkraftsparken med tillhörande ny infrastruktur kommer att påverka naturmiljön då den tar ny mark i anspråk. Även fågellivet kan komma att påverkas av en vindkraftsetablering då både vindkraftverkens rotorerna och strömförande kraftledningar alltid medför en risk för fåglar, särskilt rovfåglar och större ugglor.

Kulturmiljö

Centralt i området finns ett mindre område som betecknas som "fossil åker" som kan vara av intresse för kulturmiljövården. I övrigt finns kända fornlämningar främst utanför området längs de vattenvägar som befolkades tidigt. Odlingslandskapet sydost om Åre fram till Järpen är format av 1800- och 1900-talens jordbruk men har kontinuitet från järnåldern och är utpekade som riksintressant för kulturmiljövården. En arkeologisk utredning utförs för att inte skada hittills okända, värdefulla kulturmiljöobjekt. Den planerade etableringen kommer att ta mark i anspråk och kommer även att utgöra ett nytt inslag i kulturlandskapet, men bedöms inte medföra någon betydande påverkan på de kulturmiljöintressen som finns i området.

Friluftsliv och turism

Ingen kommersiell turism/friluftsverksamhet bedrivs inom Moskogen idag. Jägare, skoteråkare, bärplockare och andra enskilda utövare är de som främst använder området. Det organiserade friluftslivet bedrivs i fjällområdena söder och öster om Moskogen och större delen av besökarna till dessa områden kommer att passera förbi området.

De flesta av de fjällområden som är populära målpunkter för friluftslivet kommer inte att påverkas alls, eller endast marginellt av den planerade anläggningen. Trillevallens skidaneläggning som ligger cirka 12 km väster om den planerade vindkraftsparken kommer att beröras visuellt av etableringen. Vindkraftsparken kommer också att utgöra ett inslag i landskapsbilden för vandrare och andra besökare i de västra och södra kalfjällsområdena.

Tidigare forskning om vindkraft och turism visar att ett områdes attraktionskraft kan komma att minska genom vindkraftens utbyggnad, men det finns inga kända tecken på att svenska turistområden i vindkraftspåverkade landskap så som Gotland och Öland har förlorat besökare sedan vindkraftverk började etableras i Sverige. Vindkraftverkens närvaro i landskapet kan uppfattas som störande, men beroende på inställning hos betraktaren kan det även utgöra ett positivt inslag för många då det visar att man satsar på produktion av förnybar energi.

Ny infrastruktur inom området kan bli en tillgång för skogsbruket som kan utnyttja vägar för timmertransporter.

Rennäringen

Moskogen omfattas av rennäringens vinterbetesland inom Tåssåsens sameby. Erfarenheter från andra anläggningar visar att renar inte störs av vindkraftverken när de väl är på plats, utan att de kan påträffas vilande och betande precis intill kraftverk i drift. Däremot kan de bli störda under byggskedet, samt av mänsklig aktivitet kring parken i samband med tillsyn.

Jp Vind bedömer att rennäringen inte kommer att lida skada av projektet då Moskogenområdet endast används som reservbetesland och varken flyttleder eller hägn finns inom området. JP Vind för dock diskussioner med samebyn för att få deras synpunkter.